

Національний комітет України з програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера»

Згідно з рекомендацією Міжнародної координаційної ради з програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера» та рішенням Генеральної конференції ЮНЕСКО, а також враховуючи прохання Комісії Української РСР у справах ЮНЕСКО Президія Академії наук УРСР 24 грудня 1973 року відповідною постановою № 477 створила при Академії наук УРСР Національний комітет України з програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера» (далі – НК ЮНЕСКО-МАБ України). 24 грудня 2008 року виповниться 35 років від дня створення зазначеного комітету.

Національний комітет України з програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера» з перших кроків своєї діяльності об'єднав зусилля провідних науковців та спеціалістів України з метою здійснення наукових досліджень в контексті зазначеної програми. В роботі комітету значна увага приділялася пропагуванню ідей і принципів програми ЮНЕСКО-МАБ серед широкого загалу наукової громадськості, здійсненню координації досліджень з іншими національними комітетами програми ЮНЕСКО-МАБ як колишнього СРСР, так і країн Європи.

НК ЮНЕСКО-МАБ України протягом 35 років своєї діяльності здійснював науково-методичне керівництво і координацію науковими дослідженнями в Україні відповідно до напрямів роботи Міжнародної координаційної ради з програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера» та своєї міждисциплінарної Національної програми. Його робота також координувалася із діяльністю Національної комісії України у справах ЮНЕСКО та Постійного представництва України при ЮНЕСКО.

Значна увага приділялася розбудові досліджень, спрямованих на розвиток наукових основ раціонального використання та збереження природно-ресурсного потенціалу навколишнього середовища та поліпшення його якості. За результатами проведених досліджень [фахівці НК ЮНЕСКО-МАБ України](#) підготували понад 70 наукових рекомендацій, які були передані на розгляд владним структурам, міністерствам та відомствам України. Серед них, зокрема, слід відзначити програму науково-дослідних робіт з проблем біосфери, комплексну цільову програму з питань охорони вод басейну Дніпра, комплексне екологічне обґрунтування проекту будівництва каналу «Дунай-Дніпро», проведення великомасштабних осушувальних та зрошувальних меліорацій на території України.

Серед важливих напрямів діяльності комітету слід відзначити науково-дослідні роботи з питань збереження лісових ресурсів, водно-болотних угідь, флори та фауни.

Пріоритетним напрямом роботи комітету завжди були питання щодо наукового обґрунтування перспективного заповідання території України з метою охорони, раціонального використання і відновлення функцій природних основ життя, здоров'я людини та збереження біорізноманіття. Найбільш вагомим здобутком діяльності комітету є створення національної мережі біосферних резерватів ЮНЕСКО на території України. На сьогодні вона складається з п'яти національних та двох транскордонних міжнародних резерватів : Чорноморський, «Асканія-Нова», Карпатський, Дунайський, Шацький, румунсько-український «Дельта Дунаю», польсько-словацько-український «Східні Карпати». Продовжується робота щодо створення транскордонних біосферних резерватів ЮНЕСКО : польсько-українського «Західне Полісся», польсько-українського «Розточчя», румунсько-українського «Мармарош» та російсько-українського біосферного резервату в басейні Десни «Брянсько-Старогутські ліси».

У найближчій перспективі зусилля вчених будуть спрямовані на виконання основних положень документів Всесвітнього самміту зі сталого розвитку в Йоганнесбурзі. В цьому контексті важливим завданням повинна стати розробка соціально-економічних, правових та технологічних аспектів проблеми охорони та збереження навколишнього середовища і сталого розвитку України, наукових основ Національної стратегії її переходу на принципи сталого соціально-економічного розвитку.

Протягом 35 років діяльності НК ЮНЕСКО-МАБ України його роботу очолювали академік НАН України К.М.Ситник, академік НАН України В.П.Кухар та діючий голова - академік НАН України П.Г.Костюк.